

Valguide

**Våra tolv frågor till partierna
inför valet 2026**

FÖRBUNDET

Var står partierna i LHB-förbundets hjärtefrågor?

Vi har skickat ut tolv av våra hjärtefrågor till alla riksdagspartierna, och fått svar ifrån alla utom Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Eftersom vi tycker att det är viktigt att få med hela bredden av partier har vi själva lagt in Miljöpartiets och Vänsterpartiets svar i översikten baserat på tillgänglig information.¹ Övriga partiers korta svar i översikten är våra tolkningar av de längre svar de själva formulerat, som finns att läsa i sin helhet längre ner. Även om LHB-förbundet har en tydlig ståndpunkt i de flesta av frågorna har vi valt att inte värdera svaren utan bara presentera dem så att läsaren kan bilda sig en egen uppfattning. Vi uppmanar ingen att rösta enbart utifrån vår valguide utan att sätta sig in bredare i fler olika politikområden.

¹Källor:
[Vänsterpartiets partiprogram](#)
[Vänsterpartiets hbtqi+-politik](#)
[Miljöpartiets partiprogram](#)
[Miljöpartiets hbtqi-politik](#)
[RFSL:s valrapport](#)
[Kvinnorörelsens valguide](#)

								
1. Hur ställer ni er till en fortsatt politisk användning av hbtqi-akronymen?	Positivt, använder hbtqi+	Positivt	Positivt, använder själva hbtqi	Positivt	Positivt	Neutralt, använder hbtq	Neutralt, använder HBT+	Negativt, föredrar HBT
2. Vill ni fortsätta med, utöka, förändra eller avskaffa de hbtqi-strategiska myndigheterna, och i så fall varför?	Eventuellt utöka	Fortsätta	Eventuellt utöka	Fortsätta	Fortsätta och eventuellt utöka	Eventuellt förändra eller avskaffa	Eventuellt avskaffa	Avskaffa
3. Hur tycker ni att Sverige ska agera gentemot länder som kriminaliserar homosexualitet och förföljer homosexuella?	Asyl, stöd till hbtqi-organisationer	Stöd till hbtqi-organisationer, bistånd, inrätta hbtqi-sändebud vid Utrikesdepartementet	Asyl, internationella domstolar, bistånd, stöd till hbtqi-organisationer	Diplomatiska påtryckningar, sanktioner, bistånd, stöd till hbtqi-organisationer	Påtryckningar, stöd till hbtqi-organisationer, bistånd, asyl	Som idag	Sanktioner, stöd till hbtqi-organisationer, bistånd, asyl	Indraget bistånd, sanktioner
4. Planerar ni att införa några åtgärder vad gäller surrogatmödraskap?	Förbjud surrogatförmedling	Förbjuda surrogatförmedling, underlätta för barn från surrogathandel utomlands	Förbjud surrogatförmedling	Tillåt altruistiskt surrogatmödraskap, underlätta för barn från surrogathandel utomlands	Tillåt altruistiskt surrogatmödraskap, underlätta för barn från surrogathandel utomlands	Tillåt altruistiskt surrogatmödraskap	Motverka surrogatförmedling	Verka för internationellt förbud av kommersiellt och altruistiskt surrogatmödraskap
5. Ser ni ett behov av att förtydliga eller ändra diskrimineringslagen?	Nej	Eventuellt i relation till hatbrott	Vill utöka diskrimineringsskyddet i grundlagen med könsuttryck och könsidentitet	Vill utöka diskrimineringskyddet i grundlagen till samtliga diskrimineringsgrunder	Nej	Eventuellt efter uppföljning av könstillhörighetslagen	Nej	Nej
6. Hur ser ni på balansen mellan yttrandefrihet och möjlighet att lagföra kränkningar och hat?	Att skydda människor från kränkningar väger tyngre	Att skydda människor från kränkningar väger tyngre	Att skydda människor från kränkningar väger tyngre	Att skydda människor från kränkningar väger tyngre	Att skydda människor från kränkningar väger tyngre	Yttrandefriheten väger tyngre	Yttrandefriheten väger tyngre	Yttrandefriheten väger tyngre

								
7. Vill ni värna rätten till särorganisering baserad på biologiskt kön, exempelvis genom reglering av villkor för föreningsbidrag?	Nej	Nej	Nej	Nej, tvärtom	Nej	Nja	Ja, genom att utnyttja undantag i diskrimineringslagen	Ja, genom tydliggörande av regelverk
8. Behövs en översyn av statsbidrag till föreningar i syfte att gynna en större mångfald av olika röster och perspektiv och förhindra maktmissbruk?	Nej	Ja, för att motverka fusk	Nej	Ja, så att demokrativillkor för statsbidrag uppfylls	Nej	Ja, så att demokrativillkor för statsbidrag uppfylls och andelen privat finansiering ökar	Nej	Ja, i syfte att minska eller avskaffa statsbidragen
9 Vill ni genomföra någon översyn eller ny ändring av könstillhörighetslagen, och i så fall vad?	Ja, för att införa självidentifikation och ett tredje juridiskt kön	Nej	Ja, för att införa självidentifikation från 12 års ålder och ett tredje juridiskt kön	Ja, för att införa självidentifikation och ett tredje juridiskt kön	Eventuellt, i syfte att motverka kriminellt missbruk	Ja, översyn av åldersgränser med mera	Ja, återgå till tidigare lagstiftning med krav på diagnos	Ja, riv upp lagen
10. Ser ni något behov av politiska åtgärder i relation till transvården?	Nej	Nej	Ja, kortade köer	Ja, kortade köer, mer resurser, uppföljning av vården	Nej	Ja, följ upp könstillhörighetslagen och avsätt resurser till forskning	Ja, säkerställ att riktlinjer följs, skärp vårdgarantin, avsätt resurser till forskning	Ja, inför 25-årsgräns på både hormonbehandling och kirurgi
11. Planerar ni att införa en särskild lag mot omvändelseförsök och vilken typ av handlingar ska den i så fall omfatta?	Ja	Ja	Ja	Ja, kriminalisera alla former av påtryckningar	Nej, lagen om psykiskt våld räcker	Nej, lagen om psykiskt våld räcker	Nej, lagen om psykiskt våld räcker	Nej
12. Vill ni vidta några åtgärder för att förebygga negativa konsekvenser av chemsex, och i så fall vilka?	Nej	Förebyggande arbete med kunskapshöjning genom hbtqi-strategiska myndigheter	Nej	Förebyggande arbete, starkt tillgång till beroendevård och sexualhälsövård	Nationell hiv/STI-strategi, icke stigmatiserande stödinsatser	Samlat huvudmannaskap vid samsjuklighet, mer evidensbaserad beroendevård	Förebyggande arbete, stärkt tillgång till psykiatri, beroendevård och samtalsstöd	Hård linje mot drogmissbruk, information, utbildning och psykosocialt stöd

Partiernas svar med deras egna ord

Här presenterar vi frågorna och svaren i sin helhet. Vi har gett följande bakgrundsinformation till våra valkompassfrågor när vi skickade ut dem till partierna. Partierna har fått svara så långt eller kort de vill på frågorna. Eftersom Miljöpartiet och Vänsterpartiet inte har svarat oss finns de inte med i denna del.

1. Hbtqi

Bakgrundsinformation från oss:

För närvarande används akronymen "hbtqi" för att definiera ett politikområde, exempelvis hbtqi-strategiska myndigheter. Akronymen står för homo- och bisexuella, trans-, queer- och intersexpersoner. Homo- och bisexualitet avser sexuella läggningar, medan trans syftar på könsidentitet eller könsdysfori. Queer kan stå för ett normkritiskt förhållningssätt till kategorisering (där rimligen en kritik av hela akronymen och dess syfte finns inbyggd), för sexualiteter och identiteter som faller utanför de som anges i akronymen, och ibland till och

med användas som paraplybegrepp för hela akronymen. Intersex är ett aktivistiskt begrepp för DSD:er (disorders of sex development) som syftar på olika medicinska tillstånd. Intersex avser alltså en patientgrupp snarare än en identitetskategori. Intersexaktivism har till stor grad handlat om att slippa kirurgiska och andra medicinska ingrepp särskilt på barn och unga, medan transaktivism aktivt förespråkar samma typ av ingrepp. Även gruppen homo- och bisexuella, som baseras på sexuell läggning och därför kan tyckas ha mer gemensamt, splittras av

faktorer som kön, ålder och klass. Exempelvis finns en väletablerad och växande könsklyfta i politiska värderingar som gör att en lesbisk kvinna och en homosexuell man kan stå långt ifrån varandra politiskt. Ändå behandlas "hbtqi-personer" som en grupp med gemensamma politiska intressen, vilket riskerar att osynliggöra olikheter och intressekonflikter.

Hur ställer ni er till en fortsatt politisk användning av hbtqi-akronymen?

Hbtqi är en etablerad akronym som synliggör personer som bryter mot normer kring sexuell läggning (homosexuella, bisexuella), könsidentitet/könsuttryck (transpersoner) och kroppsliga könsegenskaper (intersexpersoner), samt de som har ett normkritiskt förhållningssätt till kön och sexualitet (queer). Anledningen till att vi använder hbtqi är att det är den officiella standarden i Sverige, rekommenderad av myndigheter och organisationer. Det ger en bra balans mellan att vara tillräckligt specifik och inkluderande, samtidigt som det är ett begrepp som allmänheten känner igen och förstår.

Vi ser poängen i att gruppen är heterogen, men akronymen fyller en viktig politisk funktion för att samla arbetet mot den diskriminering, det hat och de hot som drabbar människor på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. För oss är detta en grundläggande frihetsfråga. Så länge dessa grupper är särskilt utsatta är det motiverat att använda ett samlingsbegrepp för att synliggöra och rikta politiska insatser. Kampen för allas lika rätt och värde är central för Centerpartiet.

Som liberaler anser vi att varje individ som bäst avgör vilket begrepp som bäst uttrycker den egna identiteten. Sådana begrepp kan förändras och har olika innebörd för olika människor. Förkortningen hbtqi är i dag vanlig som paraplybegrepp för olika frågor som har det gemensamma att de berör människors livsvillkor och rättigheter utifrån föreställningar om sexuell läggning, könsidentitet och fysiskt kön. Det paraplybegreppet har ett praktiskt värde som vi försvarar. Vi tar däremot avstånd från föreställningen att användandet av ett sådant paraplybegrepp skulle innebära att alla individer tillskrivs gemensamma åsikter eller gemensamma politiska intressen. Den sortens grupptänkande är för oss som liberaler lika främmande som när det gäller att tillskriva ungdomar, äldre, muslimer, svenskar eller invandrare (för att ta några andra exempel på paraplybegrepp) gemensamma åsikter.

Moderaterna använder hbtq som en praktisk samlingsbeteckning, men vår politik utgår från konkreta sakfrågor snarare än från tanken att gruppen har enhetliga intressen. Vi har separata ställningstaganden i frågor som juridiskt kön, konverteringsterapi och surrogatmoderskap, som ofta skiljer sig åt just för att de rör olika saker. Vi ser inget behov av att självt driva frågan om akronymens vara eller icke vara, utan fokuserar på frihet, trygghet och lika rättigheter för varje individ oavsett bakgrund.

Kristdemokraterna använder själva begreppet HBT+, men det viktigaste för oss är inte etiketten utan att betona alla människors lika värde oavsett sexuell läggning och att varje människa behandlas med respekt.

Vi i Sverigedemokraterna är väl medvetna om att den här frågan är laddad för många. Men med all respekt, det ter sig något parodiskt att denna bokstavskombination för vissa aldrig tycks bli tillräckligt lång. Vi ser till exempel ingen anledning att kategorisera "queer" som en särskild grupp i samhället med särskilda civilrättsliga intressen, sedan må det vara upp till var och en att identifiera sig som man vill. HBT är ett relevant och vedertaget begrepp i en politisk/legal kontext men vi är öppna för att använda HBT+ i den mån fler sätt att identifiera sig har relevans för sammanhanget.

2. Hbtqi-strategiska myndigheter

Bakgrundsinformation från oss:

Det finns i dagsläget tretton hbtqi-strategiska myndigheter i Sverige. Inga andra grupper har särskilda strategiska myndigheter som ska bevaka deras intressen, exempelvis inte övriga diskrimineringsgrunder. Att särbehandla en viss grupp på detta sätt riskerar att försämra snarare än förbättra allmänhetens attityder

till gruppen. Generellt är syftet med de strategiska myndigheterna oklart. I regeringsuppdraget står bland annat att "ett hbtqi-perspektiv ska integreras och synliggöras i myndigheternas verksamhet". Vi ifrågasätter att det skulle finnas något sådant som "ett hbtqi-perspektiv" med tanke på hur heterogen gruppen i

fråga är. Det verkar som att syftet är ideologisk likriktning på tvärs med statens neutralitet. Som lesbiska, homo- och bisexuella tillhör vi målgruppen, men vi förstår inte poängen med de hbtqi-strategiska myndigheterna och känner oss inte representerade av dem.

Vill ni fortsätta med, utöka, förändra eller avskaffa de hbtqi-strategiska myndigheterna, och i så fall varför?

Uppdraget för de hbtqi-strategiska myndigheterna är viktigt för att säkerställa att hbtqi-personers rättigheter inte glöms bort eller nedprioriteras. Idag möter hbtqi-personer fortfarande diskriminering, ohälsa och utsatthet i vardagen. För att bygga ett samhälle där alla har samma rättigheter och möjligheter krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samordnat arbete mellan myndigheter. Sveriges engagemang ska gälla både nationellt och internationellt. Därför vill vi även utse ett särskilt hbtqi-sändebud vid Utrikesdepartementet. Sändebudet ska stärka och samordna Sveriges utrikespolitiska arbete för hbtqi-personers rättigheter, bygga globala allianser och aktivt driva på mot länder där rättigheterna kränks och inskränks.

Ja, vi vill fortsätta med de strategiska myndigheterna. Det handlar inte om ideologisk likriktning, utan om grundläggande kvalitet och rättssäkerhet i myndighetsutövningen. Det finns dokumenterade brister i bemötandet av exempelvis hbtqi-asylsökande och kunskapsluckor inom vård och skola. Myndigheternas uppdrag är att säkerställa att alla medborgare, oavsett sexuell läggning eller könsidentitet, får ett likvärdigt och kunskapsbaserat bemötande, vilket är en självklarhet i en rättsstat.

Vi vill fortsätta med de hbtqi-strategiska myndigheterna och är öppna för att utöka dem om det behövs. Frågan tycks bygga på en missuppfattning. Vad gäller diskrimineringsgrunden jämställdhet är det en bärande strategi i jämställdhetspolitiken att integrera jämställdhetsperspektivet i myndigheters verksamheter, något som också återspeglas i regleringsbrev för en rad myndigheter. På samma sätt har 29 myndigheter ett utpekat strategiskt ansvar inom funktionshinderpolitiken, med dess koppling till diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning.

Moderaterna anser att statliga myndigheter ska ha tydliga kärnuppdrag och styras genom konkreta och uppföljningsbara mål. Vi är generellt positiva till att se över myndighetsuppdrag som riskerar att vara otydliga eller flytta fokus från verksamhetens huvuduppgift. Vi har inte tagit ställning till att avskaffa de hbtqi-strategiska myndigheterna, men anser att uppdragen bör utvärderas kontinuerligt och vid behov omformas för att säkerställa att de är tydligt motiverade, effektiva och förenliga med principen om myndigheternas saklighet och neutralitet.

Kristdemokraterna står bakom principen att alla människor har lika och okränkbart värde och att ingen ska utsättas för diskriminering, hot eller våld på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. Det är viktigt att detta också är ett förhållningssätt som genomsyrar våra statliga myndigheter och välfärden, men i övrigt bör statliga myndigheter fokusera på sitt kärnuppdrag. Det finns inget självändamål för oss att ha hbtqi-strategiska myndigheter. Däremot kan vissa myndigheter behöva ta ett särskilt ansvar för att säkerställa ett likvärdigt bemötande av hbtqi-personer.

Sverigedemokraternas inställning är att myndigheter ska fokusera på sina kärnuppgifter, vara politiskt neutrala och behandla alla medborgare likvärdigt oavsett sexuell läggning, ursprung, politisk uppfattning eller liknande. Givetvis bör myndigheterna bemöta varje individ med tillbörlig artighet, respekt och hänsyn. Sedan noterar vi att begreppet "hbtqi" implementeras i vissa myndigheters arbete, vilket vi är skeptiska till. Här ser vi för det första en risk för onödig byråkrati, men också en eventuell "trojansk häst" för vänsteraktivism i myndighetsregi.

3. Utrikespolitik

Bakgrundsinformation från oss:

Homosexualitet är förbjudet i 62 länder och belagt med dödsstraff i sju länder. Homosexuella förföljs i exempelvis Iran, Saudiarabien, Uganda och Senegal. Från svenskt håll finns det olika åtgärder som skulle kunna vara

aktuella gentemot dessa länder, exempelvis asyl till homosexuella flyktingar, villkorat bistånd, diplomatiska påtryckningar eller handelssanktioner.

Hur tycker ni att Sverige ska agera gentemot länder som kriminaliserar homosexualitet och förföljer homosexuella?

Vi socialdemokrater menar att Sverige måste vara en stark och konsekvent röst globalt för hbtqi-rättigheter. Vi vill öka stödet till civilsamhälles organisationer som försvarar hbtqi-personers rättigheter, särskilt i stater där deras möjligheter att verka inskränks. Vi vill också att svenskt bistånd ska bidra till att skydda och stärka hbtqi-personer, och att internationella partnerskap prioriterar mänskliga rättigheter för alla. Hbtqi-rättigheter är mänskliga rättigheter. Att stå upp för dessa rättigheter är inte en bisak, utan en central del av kampen för demokrati, frihet och jämlikhet. Vi vill också inrätta ett särskilt hbtqi-sändebud vid Utrikesdepartementet som ska stärka och samordna Sveriges internationella arbete för hbtqi-personers rättigheter, bygga internationella samarbeten och driva på mot länder där rättigheterna inskränks.

Vår utrikespolitik är liberal och värderingsdriven, och Sverige ska tillsammans med EU använda hela sin verktygslåda. Det innebär tydliga diplomatiska påtryckningar, men också skarpa åtgärder som riktade sanktioner mot ansvariga personer och regimer, likt EU:s Magnitskijsanktionslagstiftning. Biståndet ska vara ett aktivt verktyg för att främja demokrati och mänskliga rättigheter, och vi vill stärka stödet till hbtqi-organisationer och människorättsförsvarare i dessa länder.

 Sverige ska aldrig vara tyst när andra länder kriminaliserar homosexualitet eller förföljer homosexuella och hbtqi-personer. Vi ska båda utöva tryck mot dessa länders regimer - bilateralt eller tillsammans med andra länder - och ge stöd till de personer som ofta under stor personlig risk vågar verka för hbtqi-rättigheter i dessa länder. Liberalerna har också medverkat till att detta betonas både i regeringens reformagenda för biståndspolitiken och i strategin för Sveriges globala utvecklingssamarbete för arbetet med de mänskliga fri- och rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer. Personer som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sexuell läggning har självklart rätt till en fristad, och Sverige ska prioritera hbtqi-personer vid mottagandet av kvotflyktingar. Det är också viktigt att Migrationsverket har tillräcklig kompetens för att bedöma dessa ärenden så att processen är rättssäker i alla led.

 Sveriges position i dessa frågor är välkänd och oförändrad. Sverige har och kommer även fortsättningsvis att ta alla möjligheter i akt att stå upp för hbtqi-personers fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter i Sverige, i EU och globalt.

 Utrikespolitiken och biståndet ska användas för att aktivt försvara de mänskliga rättigheterna, inklusive att motverka förföljelse av hbt+-personer. Sverige måste, såväl på egen hand som genom EU och FN, markera skarpt mot, respektive sanktionera, länder som inför eller skärper homofobisk lagstiftning. Biståndet baseras redan på tydliga krav kring mänskliga rättigheter och det är en avgörande princip. Stöd bör annars omdirigeras från regimer och i utökad utsträckning kanaliseras direkt via lokala civilsamhällesorganisationer, människorättsförsvarare och hbt+-organisationer. Flyktingpolitiken ska prioritera dem som har störst behov av skydd vilket, givetvis, inkluderar personer som riskerar förföljelse, fängelse eller dödsstraff i sina hemländer på grund av sin sexuella läggning.

 Sverigedemokraterna anser att Sverige bör kartlägga och fasa ut bistånd som direkt eller indirekt finansierar förtryck och kränkningar av hbt+personer. Vi är inte heller främmande för att utöva olika slags påtryckningar, till exempel sanktioner, mot stater som uppenbart kränker hbt+personers rättigheter.

4. Surrogatmödraskap

Bakgrundsinformation från oss:

Surrogatmödraskap är en form av människohandel och bryter tydligt mot kvinnors och barns mänskliga rättigheter, som moderns rätt till reproduktiv hälsa och kroppslig integritet och barnets rätt till sina föräldrar och sin identitet. Detta gäller även "altruistiskt" surrogatmödraskap. Man kan hävda att en kvinna utan ekonomiska incitament har rätt att besluta att föda ett

barn åt andra, även om risken för utnyttjande är hög. Barnet kan dock aldrig samtycka till att behandlas som en ägodel att sälja eller skänka bort. I Sverige är varken kommersiellt eller altruistiskt surrogatmödraskap tillåtet. Ändå verkar företag som tillhandahåller dessa tjänster öppet i Sverige och marknadsför sig exempelvis i samband med Pridefestivaler. Flera organisationer lobbar

också för att underlätta att införa barn som tillkommit genom surrogatmödraskap i landet, med hänvisning till barnets bästa. Vi förstår att dessa redan födda barn riskerar att komma i kläm om adoption, medborgarskap m.m. nekas eller fördröjs, men att underlätta proceduren innebär en direkt uppmuntran till brott mot såväl svensk lag som mot grundläggande mänskliga rättigheter.

Planerar ni att införa några åtgärder vad gäller surrogatmödraskap?

Vi säger nej till surrogatmoderskap i Sverige. Att tillåta kommersiellt eller altruistiskt surrogatmoderskap i svensk hälso- och sjukvård reser svåra etiska frågor om kommersialisering av kvinnokroppen och risken för exploatering. Samtidigt måste vi alltid sätta barnets bästa i främsta rummet. Barn som föds genom surrogatarrangemang utomlands ska aldrig hamna i ett rättsligt tomrum eller straffas för hur de har kommit till. Barnets rätt till sina föräldrar, juridiskt skydd, arv och trygghet måste säkerställas snabbt och rättssäkert vid hemkomsten till Sverige. Vi vill däremot se över surrogatförmedlingarnas verksamhet med syfte att de ska förbjudas.

Ja. Vi vill införa en lagstiftning som tillåter altruistiskt värdmoderskap i Sverige. Dagens situation, där svenska medborgare söker sig till utlandet, skapar rättslig osäkerhet för barnen och ökar risken för att kvinnor utnyttjas. Genom en svensk, strikt reglerad modell kan vi säkerställa kvinnans fulla självbestämmande och kroppsliga integritet, samt garantera barnets juridiska trygghet från start. Vi vill också att internationella föräldraskap som tillkommit via värdmoder ska kunna bekräftas enklare i Sverige.

Liberalerna anser att altruistiskt värdmoderskap (surrogatmoderskap) bör tillåtas i Sverige. Vi vill också se över föräldrabalken för att säkerställa den juridiska tryggheten för barn till svenska föräldrar som föds utomlands genom värdmoderskap.

Vi vill möjliggöra altruistiskt surrogatmödraskap i Sverige. Men precis som vid adoptioner bör det föregås en omsorgsfull lämplighetsprövning. Vår utgångspunkt är att altruistiskt surrogatmödraskap bygger på frivillighet mellan två parter och att det ska ske utan ekonomisk ersättning, utöver ersättning för kostnader.

Ja, kvinnors förmåga att föda barn är något helt fantastiskt, men det är inte en handelsvara som bör kunna köpas eller säljas till högstbjudande på en marknad och det bör inte vara tillåtet i Sverige. Man bör inte underskatta det starka och speciella band som skapas mellan mamma och barn under en graviditet. Surrogatmödraskapet kan skada kvinnorna både kroppsligt och känslomässigt, och det är fel utifrån barns rätt till sina biologiska föräldrar. Surrogatmödraskap innebär dessutom sällan ett avtal mellan jämbördiga parter och riskerar därför att leda till utnyttjande av socialt och ekonomiskt utsatta kvinnor. Visst kan det finnas kvinnor som faktiskt av altruistiska skäl och helt frivilligt vill bli surrogatmamma, men risken är för stor för att människor utnyttjas. Också sociala påtryckningar från syskon eller vänner kan vara svåra att stå emot. Vi anser mot bakgrund av detta att det är mycket tveksamt att det finns surrogatförmedlingar i Sverige som uppmuntrar till, marknadsför och tjänar pengar något som vi i vårt land inte tillåter. Vi vill se över om det behövs strängare regler för att motverka förmedlingar som genom surrogatarrangemang väljer att tjäna pengar på människors smärtsamma barnlängtan.

Sverigedemokraterna tar tydligt ställning emot surrogatmödraskap, såväl kommersiellt som altruistiskt. Vi anser att kvinnor och barn inte ska kunna göras till delar av ett arrangemang, där ett barn "beställs" som en produkt och sedan överlämnas till andra efter födseln. Vi vill därför se ett internationellt förbud mot surrogatmödraskap. Sverige ska aktivt verka inom EU och i andra internationella sammanhang för lagstiftning som motverkar och förbjuder surrogatarrangemang. Samtidigt måste redan födda barns rättigheter och rättssäkerhet hanteras med fokus på barnets bästa, utan att detta utformas på ett sätt som uppmuntrar till nya surrogatarrangemang. Barnets rätt till sitt biologiska ursprung är en central utgångspunkt i vår familjepolitik.

5. Diskriminering

Bakgrundsinformation från oss:

Nyligen fastslog Storbritanniens högsta domstol att kön (sex) i Equality Act syftar på biologiskt kön och inte på gender reassignment (könskorrigering eller ändring av juridiskt kön), som utgör en separat diskrimineringsgrund. Det blev därmed klargjort att det är tillåtet och i vissa situationer påbjudet att tillhandahålla utrymmen och tjänster enbart för exempelvis biologiska kvinnor. I svensk lagstiftning saknas ett liknande klargörande. I diskrimineringslagen definieras kön som "att någon är kvinna eller man", men det framgår inte om det syftar på

biologiskt kön eller folkbokföringskön. Enligt ett mycket svårtolkat tillägg omfattar diskrimineringsgrunden kön även den som har eller avser att ändra folkbokföringskön eller genomgå könskirurgi. Detta beror på att EU-domstolen räknar diskriminering av transpersoner som en form av könsdiskriminering. Den separata diskrimineringsgrunden "könsöverskridande identitet eller uttryck", som var tänkt att omfatta all diskriminering av transpersoner, snävades därmed in till att enbart syfta på "ickebinära" transpersoner (som inte identifierar

sig som varken man eller kvinna). Däremot kallar DO denna diskrimineringsgrund för "könsidentitet eller könsuttryck", vilket får den att verka betydligt bredare. Diskrimineringsgrunden sexuell läggning definieras som "homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning" och omfattar alltså endast sexuella läggningar som utgår ifrån två kön. Sammantaget är det svårt att förstå hur diskrimineringslagen som helhet hänger ihop.

Ser ni ett behov av att förtydliga eller ändra diskrimineringslagen?

Vi utesluter inte att det kan komma att behövas göra justeringar i lagstiftningen kring diskriminering, även om vi i nuläget inte har några konkreta förslag. Vi vill ge Justitiedepartementet ett särskilt uppdrag att följa utvecklingen av hatbrott, identifiera brister i rättsväsendets arbete och ta fram förslag på nya åtgärder och lagändringar.

Vi vill stärka skyddet mot diskriminering och anser att lagstiftningen kontinuerligt behöver moderniseras. Vi vill till exempel utöka diskrimineringsförbudet i grundlagen till att omfatta samtliga diskrimineringsgrunder i diskrimineringslagen, inklusive könsöverskridande identitet eller uttryck. Vi är även positiva till att utreda införandet av ett tredje juridiskt kön för att stärka självbestämmandet och minska utsattheten för ickebinära.

Vi har inte lagt några sådana förslag. Den lagändring i diskrimineringslagen ni syftar på föranleddes av att den tidigare könstillhörighetslagen upphävdes och ersattes av två olika lagar, lagen om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och lagen om fastställande av kön i vissa fall. Lagstiftaren tydliggjorde i samband med lagändringen att ingen ändring i sak är avsedd.

Frågor om juridiskt kön och biologiskt kön väcker viktiga avvägningar, bland annat för kvinnors rättigheter och jämställdhetsarbetet. Vi vill att den nya könstillhörighetslagen ska följas upp noggrant innan ytterligare lagändringar övervägs. Vi har inget aktuellt förslag om att ändra diskrimineringslagens könsdefinition, men vi är öppna för att titta på konsekvenserna när en sådan genomlysning är klar. Moderaterna säger tydligt nej till ett tredje juridiskt kön och till att juridiskt kön ska baseras enbart på självidentifikation frikopplat från kroppen.

Nej, syftet med diskrimineringsgrunden "könsöverskridande identitet eller uttryck" är att omfatta en vid krets av personer som inte identifierar sig med eller ger uttryck för sitt biologiska kön. Detta ska omfatta bla. transsexuella, transvestiter, intersexuella och intersexuella (listan är inte uttömmande), se prop. 2007/08:95 s. 115ff. Intentionen av lagstiftningen visar sig ha praktiskt genomslag i tillämpningen och därmed omfatta bland annat transsexuella, se exempelvis Svea hovrätts dom den 2022-03-31 i mål nr FT 1033-20. Även DO anser att diskrimineringslagen omfattar transpersoner, vilket får praktiskt genomslag då de flesta diskrimineringsersättningsärenden inte går till domstol. Eftersom transsexuella idag redan omfattas vad gäller diskrimineringslagstiftningen så ser vi inget behov av att införa en särskild diskrimineringsgrund enbart för transsexuella. Uppstår det tillämpningsproblem i framtiden skulle frågan kunna aktualiseras då KD anser att diskrimineringslagen ska omfatta transsexuella men bör i så fall ske utan att försätta enskilda, myndigheter, företag eller föreningar i situationer där de tvingas ignorera eller förneka skillnader i biologi.

Vi ser i dagsläget inget behov av göra några ändringar i Diskrimineringslagen utifrån det som diskuteras i denna frågeställning.

6. Yttrandefrihet

Bakgrundsinformation från oss:

Internationellt finns en trend där hatbrotts- och diskrimineringslagstiftning utvidgas till fler grupper och fler typer av företeelser, exempelvis "felköning". I Sverige ser vi en trend där missaktning i lagen om hets mot folkgrupp tillämpas bredare än tidigare. Exempelvis har flera personer nyligen fällts för hets mot homosexuella relaterat till Dragqueen story hour, för uttalanden av karaktären förolämpning snarare än hot eller uppvigling till våld. DO har i flera fall gjort

bedömningen att så kallad "felköning" av transpersoner utgör diskriminering. En lärare som vägrade att använda pronomen "hen" om en elev och vårdpersonal som i journaler omtalat en transkvinna som "han" eller omtalat en transman som fött barn som "mamma" är några exempel. Nyligen beslutades om en lag mot psykiskt våld där omvändelseförsök inkluderas. Det fanns flera partier och intresseorganisationer som ville se en mer explicit och mer omfattande lagstiftning mot

omvändelseförsök, där även enskilda pressande samtal skulle kunna ingå i det som skulle förbjudas. Som homo- och bisexuella ser vi det öppna demokratiska samtalet som grundläggande för våra rättigheter och vi är oroad över att flera initiativ som är menade att värna om hbtqi-personer sammantaget leder till ett försvagande av yttrandefriheten.

Hur ser ni på balansen mellan yttrandefrihet och möjlighet att lagföra kränkningar och hat?

Det fria ordet är grundläggande i vår demokrati. Samtidigt är yttrandefriheten inte obegränsad. Det handlar om att hitta en balans som är väl avvägd och skyddar människor men i så liten utsträckning som möjligt inskränker yttrandefriheten. Vi vill se en kriminalisering av omvändelseförsök och omvändelseterapi.

Yttrandefriheten är en av demokratins grundpelare, men den ger ingen rätt att hota, hetsa eller trakassera andra människor. Balansen är viktig. Vi ser med oro på det ökade hatet och hoten mot bland annat hbtqi-personer och förtroendevalda. Lagstiftningen om hatbrott och hets mot folkgrupp måste vara ett effektivt skydd för utsatta grupper, samtidigt som vi värnar ett öppet och fritt samtalsklimat där olika åsikter kan brytas mot varandra.

Liberalerna har medverkat till den nya lagstiftningen om psykiskt våld och anser att den är angelägen.

Det är en genuint svår balansgång och det är långt ifrån givet att det går att lagstifta fram det mest lämpliga förhållningssättet. Vi tycker självfallet att vissa typer av uttalanden fortsatt ska vara otillåtna men vi samtidigt mycket försiktiga med att ta ytterligare steg som direkt eller indirekt hämmar det öppna samtalet och den fria debatten. Vår utgångspunkt är att yttrandefriheten ska värnas, även i de fall där någon enskild kan uppleva ett uttalande av någon annan som sårande eller stötande.

I Sverige har yttrandefriheten är särställning både i grundlag och kulturellt. Yttrandefriheten är viktig för att vårt samhälle ska förbli fritt och öppet. Sverige utmärker sig även internationellt vad gäller yttrandefrihetens särställning. Gränsen för yttrandefrihet menar vi är när den inskränker andras rättigheter på ett otillåtet och oproportionerligt sätt.

Utan att kommentera enskilda fall så menar vi att diskriminering ska vara otillåtet, det är dock viktigt att komma ihåg att särbehandling inte utgör diskriminering exempelvis inom hälso- och sjukvård om det har ett berättigat syfte, se 13a-13b §§ diskrimineringslagen. Dessa undantag är utformade för att verkligheten kan se olika ut för exempelvis män och kvinnor. Den som utför sitt arbete korrekt och skiljer på män och kvinnor eftersom de är biologiskt olika, och detta har relevans för vården, ska inte straffas för det. Vi menar att det därför i ett hypotetiskt scenario kan vara relevant för vården att veta, och anteckna, att patienten visserligen identifierar sig som kvinna men biologiskt är patienten man. Vi anser att diskrimineringslagstiftning inte ska träffa sådana situationer. Det är heller inte aktuellt att lagstifta om vilka pronomen människor måste använda. De flesta människor har förmåga att lösa ut önskemål och eventuella konflikter sinsemellan utan att behöva ha möjlighet till polisanmälan.

Frågeställningen ovan beskriver en utveckling som är minst sagt besynnerlig och dessutom oroväckande för dem som drabbas av repressalier för tämligen vardagliga händelser. Sverigedemokraterna är väldigt skeptiska till det som tas upp här. Vi vill se mer sunt förnuft och anser till exempel inte att "felköning" (som dessutom kan vara oavsiktlig) skulle utgöra grund för diskriminering.

7. Organisationsfrihet

Bakgrundsinformation från oss:

I Australien är det olagligt att anordna offentliga träffar för lesbiska kvinnor baserade på biologiskt kön, och grundaren till en kontakt-app enbart för kvinnor förlorade nyligen ett rättsfall om möjligheten att utestänga biologiska män. I Sverige är det rättsliga skyddet för särorganisering baserad på biologiskt

kön oklart, eftersom kön i svensk lag ofta eller alltid tycks syfta på folkbokföringskön. Med ändringen av könstillhörighetslagen blir det enklare för fler att ändra folkbokföringskön, vilket sannolikt innebär en växande grupp personer med ett folkbokföringskön som inte överensstämmer med det uppfattade biologiska könet.

Sexuell läggning baseras dock på biologiskt kön och inte på folkbokföringskön. Därför finns det särskild anledning för lesbiska kvinnor och homosexuella män att vilja organisera sig baserat på biologiskt kön.

Vill ni värna rätten till särorganisering baserad på biologiskt kön, exempelvis genom reglering av villkor för föreningsbidrag?

Vi har en långtgående föreningsfrihet i Sverige som ger alla rätt att organisera sig på de sätt de vill, med väldigt få begränsningar. För att få föreningsbidrag finns olika krav, bland annat demokrativillkor som ställer vissa krav som är rimliga för att få ta del av bidrag för verksamheten.

Föreningsfriheten är grundlagsskyddad och organisationer har stor frihet att själva bestämma syfte och medlemskap. Denna rätt är viktig. Samtidigt är vi tydliga med att föreningar som mottar offentliga medel måste respektera demokratins grundläggande värderingar, inklusive principen om ickediskriminering. Den exakta avvägningen i varje enskilt fall kan behöva prövas, men utgångspunkten är att offentliga medel inte ska stödja diskriminerande verksamhet.

Vi har inte lagt några sådana förslag. Vi vill i sammanhanget dock notera att föreningsfriheten är grundlagsskyddad och att det i Sverige till skillnad från i de flesta länder inte finns någon föreningslagstiftning.

Vi förstår frågeställningen men har inte tagit ställning till en lösning avseende rätt till särorganisering genom villkor för bidrag. Övergripande ser vi dock att rätten för enskilda att särorganisera sig, tex baserat på biologiskt kön, fortsatt ska värnas.

Ja. Det är självklart att föreningar själva har utrymme att bestämma vilka kriterier som gäller för medlemskap och deltagande i den egna verksamheten. Ett annat exempel är att det vore absurt om medlemskap i en ungdomsorganisation eller pensionärsorganisation inte skulle kunna bygga på biologisk ålder, utan upplevd. Undantagen i diskrimineringslagstiftningen är långtgående i detta avseende och ska så fortsätta vara.

Ja. Sverigedemokraterna anser att föreningsfriheten och människors möjlighet att organisera sig utifrån gemensamma intressen och erfarenheter ska värnas. Det måste också finnas utrymme för exempelvis kvinnor och män att organisera verksamhet utifrån biologiskt kön när detta är relevant för verksamhetens syfte. Den nya könstillhörighetslagstiftningen får inte leda till att möjligheten till sådan organisering undanröjs. Vi är därför positiva till att tydliggöra regelverket, även när det gäller offentliga föreningsbidrag, så att organisationer inte tvingas frånga sitt grundläggande ändamål för att kunna få stöd. Detta ligger också i linje med vår bredare politik om frihet och kvinnors rättigheter.

8. Föreningsbidrag

Bakgrundsinformation från oss:

Stora statsbidrag delas ut till organisationer som RFSL. I praktiken innebär detta en statlig finansiering av politisk lobbying, då detta utgör en stor del av organisationernas verksamhet. Det ekonomiska stödet till redan väletablerade organisationer bidrar till ideologisk likriktning. Avlönade aktivister anlitas som experter i

bland annat statliga utredningar och hoppar ofta mellan myndigheter och ideella organisationer i karriären. Oliktänkande personer ur de grupper organisationerna påstår sig företräda ges ingen möjlighet till inflytande. De dominanta organisationerna ges makt att definiera villkoren även för mindre föreningsars deltagande eller

möjlighet att få bidrag. Samtidigt kantas RFSL av en rad skandaler i form av bland annat ekonomisk brottslighet, sexuella övergrepp och larm om dålig arbetsmiljö.

Behövs en översyn av statsbidrag till föreningar i syfte att gynna en större mångfald av olika röster och perspektiv och förhindra maktmissbruk?

Vi vill se ett brett civilsamhälle med många olika aktörer som kan delta i samhällsdebatten och bidra med sina perspektiv. Det gör demokratin mer vital och stärker samhället som helhet. Vi vill se över hur man kan motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag inom civilsamhället så att pengarna går till det de är avsedda för.

En vital demokrati kräver ett starkt och mångfacetterat civilsamhälle. Det är viktigt att fördelningen av statsbidrag är transparent, förutsägbar och gynnar en bredd av organisationer. Vi har varit drivande i att införa demokrativillkor för bidrag till trossamfund och civilsamhället. Detta för att säkerställa att skattemedel går till verksamheter som stärker, och inte motverkar, demokratiska värderingar och alla människors lika värde. Det behövs återkommande göras översyner så att statsbidragen uppnår sitt syfte.

Statsbidragen till hbtqi-organisationer regleras genom förordningen (2025:849) om statsbidrag till föreningar för hbtqi-personer. Syftet med bidraget är att främja föreningar som bedriver verksamhet som syftar till att stärka ställningen i samhället för hbtqi-personer. Vilka föreningar som mottagit statsbidrag över åren har varierat.

Statens stöd till det civila samhället är viktigt. För att stödet ska upp fattas som legitimt måste dock systemet vara transparent. Kriterierna för att erhålla stöd ska vara tydliga, och det ska finnas en grundlig granskning och uppföljning av hur stödet används. Om dessa granskningar visar att regelverket inte är ändamålsenligt kan det behöva ses över igen. Skattepengar ska aldrig betalas ut till organisationer som inte delar det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar. Regeringen har fattat beslut om nya demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen till civilsamhället, vilka ska säkerställa att bidrag inte betalas ut till organisationer vars verksamheter strider mot samhällets grundläggande värderingar. Bidrag får inte ges till organisationer vars verksamhet eller företrädare utöver våld, tvång eller hot, diskriminerar eller bryter mot principen om allas lika värde. Stöd får inte heller ges till organisationer med antidemokratiska agendor som kränker grundläggande fri- och rättigheter. Vid sidan av det statliga bidraget behöver civilsamhället också kunna finansiera sina verksamheter genom andra inkomstkällor för att stå fria från staten. Under mandatperioden har vi därför föreslagit nya skatteregler som ökar möjligheten för företag att få avdrag för sponsring av exempelvis idrott, kultur och samhällsnyttig verksamhet samt underlättat för verksamheter som säljer begagnade varor. Regeringen har också tillsatt en utredning som ska analysera och lämna förslag på hur regelverket för skattereduktion av gåvor kan utvidgas.

Ett självständigt och oberoende civilsamhälle är av central betydelse för demokratin. Föreningslivet har ett starkt rättighetsskydd som kommer till uttryck i grundlag genom till exempel skyddet för föreningsfriheten och yttrandefriheten. För organisationer som arbetar opinionsbildande är det centralt att de kan verka fritt och själva välja hur de bedriver sin opinionsbildning. Opinionsbildning är en kärnfråga när det gäller civilsamhällets demokratiska roll där staten inte ska styra eller villkora formerna för denna. Vad gäller villkor för statliga bidrag till civilsamhällets organisationer finns vissa grundläggande villkor som alla ideella organisationer som får stöd behöver uppfylla. I övrigt är det en viktig princip att statliga bidrag utformas så att de inte otillbörligt påverkar självständigheten och oberoendet för civilsamhället. Villkoren för statligt stöd har nyligen setts över och ett nytt demokrativillkor införts för att säkerställa att stöd inte lämnas till organisationer med verksamhet som strider mot demokratin idéer.

En översyn medverkar vi gärna till, men i första hand behöver vi utvärdera den eventuella samhällsnyttan med alla dessa föreningsbidrag. Sverigedemokraterna anser att antalet "avlönade aktivister", som det så träffande beskrivs ovan, snarare är för högt än för lågt. Vi är i högsta grad för föreningsfrihet, men ser inte nödvändigtvis att föreningsbidrag skulle vara en rättighet.

9. Könstillhörighetslagen

Bakgrundsinformation från oss:

I fjol ändrades könstillhörighetslagen så att det nu går att byta folkbokföringskön från 16 års ålder och att någon diagnos inte längre krävs. Lagändringen väckte offentlig debatt, bland annat för att ändring av folkbokföringskön är ett stort och irreversibelt beslut för individen (i betydelsen att du aldrig kan få tillbaka

ditt gamla personnummer utan endast ansöka om en ny ändring) och att det finns en risk att kriminella missbrukar möjligheten att enkelt byta personnummer upprepade gånger. Det framgick också att lagändringen var kontroversiell även inom de partier som var starkast pådrivande. Trots detta röstades ändringen igenom. Kort

därefter, med anledning av några uppmärksammade mord som aktualiserade frågan om fängelseplacering, gick Moderaternas ledare ut med att den lag de själva nyss drivit igenom skulle ses över.

Vill ni genomföra någon översyn eller ny ändring av könstillhörighetslagen, och i så fall vad?

De förändringar som genomfördes av könstillhörighetslagen byggde på en lagrådsremiss som presenterades av den socialdemokratiska regeringen 2022. Vi står bakom det som röstades igenom i Sveriges riksdag, inklusive det tillkännagivande som krävde en utvärdering av lagen. Ingen ska kunna byta juridiskt kön för att undkomma straff, eller för att få en annorlunda behandling inom kriminalvården.

När könstillhörighetslagen röstades igenom beslösts även att lagen ska ses över inom två år. Det står vi bakom. Vi står även fortsatt bakom könstillhörighetslagen. Den stärker individens självbestämmande genom att skilja den juridiska processen från den medicinska. Lagen är ett steg i rätt riktning, men vi vill på sikt gå längre och införa en modell som helt bygger på självidentifikation via en anmälan till Skatteverket.

Den nya könstillhörighetslagen är en viktig reform som Liberalerna står bakom. Vi är öppna för att se över om det finns några luckor som behöver täppas till för att t.ex. motverka att kriminella missbrukar lagen.

Moderaterna tog initiativ till att se över könstillhörighetslagen för att säkerställa att den verkligen fungerar som det var tänkt och att unga inte tar irreversibla steg utan tillräckligt stöd. Det inkluderar att granska om åldersgränserna är rätt satta. Vi inväntar den evidensbaserade översynen innan vi tar ställning till vad som behöver ändras.

Ja. Kristdemokraterna vill riva upp den nya könstillhörighetslagen och återgå till en ordning där juridiskt könsbyte förutsätter en medicinsk utredning, diagnos och godkännande av Socialstyrelsen. När lagen behandlades i riksdagen våren 2024 reserverade sig Kristdemokraterna tillsammans med Sverigedemokraterna, eftersom vi anser att det var fel att sänka åldersgränsen, att avskaffa diagnoskravet inför ett juridiskt könsbyte och att man kan få ett helt nytt personnummer varje gång man byter kön. Den nya lagen öppnar upp för missbruk av lagen, men riskerar framförallt att få allvarliga konsekvenser för barn och unga eftersom ett juridiskt könsbyte i ung ålder riskerar att förstärka självuppfattningen och förvärpa könsdysfori. Vi menar att juridiskt könsbyte fortsatt ska vara möjligt för vuxna personer som lider av könsdysfori, men först efter medicinsk utredning och diagnos. Allt fler unga söker vård för könsdysfori samtidigt som orsakerna bakom utvecklingen inte är fullt klarlagda. Därför behövs noggranna bedömningar för att säkerställa att rätt stöd ges och att andra bakomliggande orsaker till psykiskt mående inte förbises.

Ja den ska rivas upp.

10. Transvård

Bakgrundsinformation från oss:

Ökningen av biologiska flickor och unga kvinnor som får könsdysforidiagnoser under de senaste tio åren har uppmärksamrats. Mindre känt är att ökningen fortsätter, framför allt vad gäller unga vuxna som får könskonträra hormoner och biologiska pojkar som får pubertetsblockerare. Samtidigt visar systematiska

forskningsöversikter i Sverige och flera andra länder att evidensläget för behandlingarnas säkerhet och effektivitet är mycket svagt. Rent samhällsekonomiskt rör det sig om en kostsam behandlingsform som skapar livslångt läkemedelsberoende och kroniska hälsoproblem hos tidigare fysiskt friska individer. Vi är särskilt

oroade eftersom unga homo- och bisexuella är kraftigt överrepresenterade i gruppen som söker transvård.

Ser ni något behov av politiska åtgärder i relation till transvården?

Vi har inga sådana förslag.

Vårt fokus är att vården ska vara tillgänglig, jämlik och av hög kvalitet. De långa köerna till den könsbekräftande vården är oacceptabla och leder till stort lidande. Vi vill att staten tar ett större ansvar för att korta köerna genom ökade resurser, stärkt kompetensförsörjning och att IVO får i uppdrag att följa upp vården för att säkerställa kvalitet och likvärdighet. Beslut om specifik behandling ska dock alltid fattas av professionen tillsammans med patienten, utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

Vi är positiva till att stora delar av könsdysforivården nu är organiserad som nationell högspecialiserad vård. Liksom vid all annan vård är det viktigt att den sker i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Ja. Vård för barn och unga med könsdysfori måste vila på vetenskaplig grund – när evidensläget är svagt krävs försiktighet, inte skyndsamhet. Vi vill se en noggrann uppföljning av könstillhörighetslagen som trädde i kraft 2025, för att bedöma konsekvenser och tillämpning. Att unga homo- och bisexuella är överrepresenterade i vårdkön är allvarligt och stärker behovet av grundliga utredningar innan behandling inleds. Det finns också kunskapsbrister inom vården och brister i tillgängligheten i transvården. Resurser ska avsättas till forskning och utbildning kring hbtq-personers behov av vård och omsorg. Vi följer utvecklingen.

Ja, vi ser behov av att säkerställa att vården för personer med könsdysfori vilar på vetenskaplig grund och att den som söker vård för könsdysfori får rätt vård och behandling. Det finns skäl att ifrågasätta hur delar av transvården som har bedrivits i Sverige. Det är extremt långtgående att sätta in pubertetsblockerare och hormonbehandlingar på väldigt unga personer, och att till och med operera bort bröstet på unga flickor som tvivlar på sin könsidentitet. Det har under en längre tid stått klart att vården av personer som lider av könsdysfori behöver kvalitetssäkras, förbättras och att vårdresultaten behöver följas upp på ett bättre sätt för att kunna utvärderas. Vården för transpersoner har därför pekats ut som ett område för nationell högspecialiserad vård, vilket är viktigt. Socialstyrelsen har dessutom dragit i handbromsen när det gäller att sätta in hormonbehandlingar och pubertetsblockerare på ungdomar. Det är mycket allvarligt om de nya rekommendationerna inte följs eller om de inte har haft någon effekt. Regeringen behöver via sina expertmyndigheter säkerställa att vården som bedrivs idag, bedrivs utifrån evidens och i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer, men vi utesluter inte att vi kan behöva en bredare utredning och genomlysning av transvården i Sverige. Vården för könsdysfori har fått kortade väntetider, men de är fortsatt för långa. Inte heller räknas exempelvis återbesök in i vårdgarantin. Kristdemokraterna har länge påpekat att nuvarande vårdgaranti är bristfällig. Därför har vi i regeringsställning tillsatt en utredning som nu föreslagit en betydligt kortare och skarpare vårdgaranti där bland annat undersökningar och återbesök ska vara en naturlig del. Får vi fortsatt förtroende att sitta i regeringen kommer vi att skärpa vårdgarantin. Det är framför allt viktigt för patienter med långvariga vårdbehov, exempelvis vid könsdysfori, som idag kan få vänta alldeles för länge. Vi vill också avsätta särskilda medel för forskning om bakgrunden till den kraftiga ökningen och de långsiktiga effekterna av den vård och behandling som ges för att bättre kunna stödja en grupp unga människor som många gånger mår mycket dåligt.

Ja absolut. Nu har det börjat röra på sig en del eftersom professionen har reagerat på den kraftiga ökningen av unga med upplevd könsdysfori och det höga antalet ingrepp. Vi i Sverigedemokraterna har en restriktiv eller mycket restriktiv inställning till transvård och anser att inga medicinska åtgärder kopplat till detta (alltså varken hormonbehandling eller kirurgi) ska utföras på någon under 25 år.

11. Omvändelseförbud

Bakgrundsinformation från oss:

Behovet av att förbjuda omvändelseförsök av sexuell läggning och könsidentitet har diskuterats i Sverige de senaste åren. En artikel i SvD den 9 juni uppmärksammar med Belgien som exempel att ett förbud mot omvändelseförsök av könsidentitet kan

innebära att så kallad affirmativ transvård, det vill säga hormonbehandling och kirurgi, blir den enda tillåtna behandlingen mot könsdysfori. Det finns en risk att all terapi ägnad att lindra eller bota könsdysfori utan transition klassas som omvändelseförsök av

könsidentiteten. Vi är särskilt oroliga för detta eftersom tidiga funderingar kring kön och identitet kan hänga samman med en homo- eller bisexuell läggning.

Planerar ni att införa en särskild lag mot omvändelseförsök och vilken typ av handlingar ska den i så fall omfatta?

Vi vill se en kriminalisering av omvändelseterapi och omvändelseförsök men menar också att det framåt är viktigt att motverka detta också med andra verktyg än de rent repressiva.

Vi vill kriminalisera omvändelseförsök. Förbudet ska vara tydligt och omfatta alla former av påtryckningar, behandlingar och pseudovetenskapliga metoder som syftar till att mot en persons vilja ändra dennes sexuella läggning eller könsidentitet. Detta är skadliga och kränkande handlingar som inte hör hemma i ett fritt och öppet samhälle. Vi anser också att organisationer som ägnar sig åt sådant inte ska vara berättigade till statliga bidrag.

Som ni själva skriver i fråga 5 har inkluderar den nya lagstiftningen om psykiskt våld även omvändelseförsök. Liberalerna har medverkat till den nya lagstiftningen och anser att den är angelägen. Den närmare beskrivningen av vad som omfattas finns i prop. 2025/26:138 s. 45.

Nej, vi planerar ingen separat lag mot omvändelseförsök. Den nya bestämmelsen om psykiskt våld, som trädde i kraft 1 juli 2026, utökar redan det straffbara området till att omfatta påtryckningar och otillbörligt tvång kopplat till sexuell läggning eller könsidentitet. Vi delar den oro som lyfts: en särskild omvändelselag riskerar att i praktiken göra affirmativ vård till den enda tillåtna behandlingen och därmed kriminalisera bredare utredningar av könsdysfori. Genom att i stället bygga in skyddet i den generella lagstiftningen om psykiskt våld säkerställer vi ett starkt straffrättsligt skydd utan att tvinga fram en enda godkänd behandlingsväg.

Sedan den 1 juli 2026 är omvändelseförsök genom hot och tvång förbjudna i Sverige genom lagen mot psykiskt våld. Vi står bakom den nya lagstiftningen och anser inte att den bör utvidgas.

Nej, vi har inga sådana planer.

12. Chemsex

Bakgrundsinformation från oss:

Chemsex innebär användning av vissa droger i samband med sex för att förstärka sexuella upplevelser eller möjliggöra längre sexuella möten. Fenomenet har framför allt uppmärksammats inom vissa grupper av män som har sex med män (MSM). Forskning har visat att chemsex

kan vara förknippat med ökade risker för beroende, överdoser, psykisk ohälsa och sexuellt överförbara infektioner. Deltagare kan också vara mer utsatta för situationer där samtycke blir otydligt eller där personliga gränser överskrids.

Vill ni vidta några åtgärder för att förebygga negativa konsekvenser av chemsex, och i så fall vilka?

Användningen av narkotika är olagligt i Sverige och ska så fortsatt vara det. Kampen för ett narkotikafritt samhälle måste fortsätta, det gäller oavsett i vilket sammanhang olagliga droger används. Chemsex är en fråga som berör både sexuell hälsa och beroendevård, men som idag riskerar att falla mellan stolarna på grund av tabu och bristande kunskap. Här ser vi att de hbtqi-strategiska myndigheterna, som Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen, kan arbeta förebyggande med riktad information och kunskapshöjning.

Ja, detta är en allvarig folkhälsofråga som måste tas på allvar. Vi vill se ett samlat grepp med riktade förebyggande insatser. Det behövs stärkt tillgång till beroendevård, lågtröskelmottagningar för psykisk hälsa och en mer tillgänglig sexualhälsovård för testning, rådgivning och behandling, inklusive breddad tillgång till PrEP. Ingen ska behöva hamna i ett skadligt missbruk på grund av bristande stöd från samhället.

Ja. Liberalerna anser att det är viktigt att hälso- och sjukvården har kompetens om chemsex och kan erbjuda stödinsatser och icke stigmatiserande bemötande, och att dessa frågor integreras i också i det narkotikapolitiska arbetet och arbetet mot hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar. Liberalerna har medverkat till att Folkhälsomyndigheten år 2024 fick i uppdrag att ta fram en uppdaterad nationell hiv/STI-strategi och handlingsplan. Den handlingsplan som presenterades i juni 2025 har ett särskilt avsnitt om chemsex. Liberalerna har också medverkat till att regeringen därefter har öronmärkt 10 miljoner till att stärka genomförandet av strategin.

Moderaterna vill ha ett narkotikafritt samhälle och är emot all användning av narkotika. Den som har en missbruksproblematik ska få hjälp att bryta detta. Vi ser allvarligt på riskerna kopplade till chemsex – beroende, överdoser, psykisk ohälsa och sexuellt överförbara infektioner ska tas på lika stort allvar oavsett i vilket sammanhang de uppstår. Vi vill se ett samlat huvudmannaskap för personer med samsjuklighet, det vill säga psykisk ohälsa och beroendeproblematik, eftersom dagens uppdelning mellan olika vårdgivare gör att drabbade riskerar att falla mellan stolarna. Beroendevården behöver också utvecklas med stärkt förebyggande arbete och mer evidensbaserade insatser, bland annat genom nationellt samordnad forskning inom kommuner och regioner. Där gränserna för samtycke blir otydliga i samband med droganvändning är det dessutom viktigt att vården har kunskap att identifiera utsatthet och ge rätt stöd till den som drabbats.

Kristdemokraterna vill stärka det förebyggande arbetet mot narkotikaanvändning generellt, samtidigt som vården och beroendevården ska ha kompetens att möta personer som söker hjälp kopplat till chemsex. Vi vill också förbättra tillgången till psykiatri, beroendevård och samtalsstöd. Samverkan mellan hälso- och sjukvård, civilsamhälle och berörda organisationer är viktig för att tidigt upptäcka riskbruk och erbjuda stöd.

Sverigedemokraterna driver en hård linje mot droghandel och drogmissbruk generellt. Vad gäller missbruk av droger kopplat till sexualitet betonar vi i första hand behovet av information, utbildning och psykosocialt stöd i de fall det kan tillämpas. Frågan följs av Socialstyrelsen men hanteras i första hand på regional nivå.

FÖRBUNDET

www.lhbsverige.se